

הרב מאיר בר־אילן
Rabbi Meir Bar-Ilan

306

12/1983

טבת התשמ"ד

משרד התקשורת
השירות הבולאי

MINISTRY OF COMMUNICATIONS
PHILATELIC SERVICES

הרב מאיר בר אילן ז"ל

איש הרוח והמעשה, מקורי ברעיונותיו וממנהיגיה של הציונות הדתית היה הרב מאיר בר-אילן ז"ל. הוא נולד בוולוז'ין בשנת 1880 לאביו הרב צבי יהודה ברלין (הנצי"ב) שהיה ראש הישיבה הנודעת. בקונגרס הציוני השביעי, בשנת 1911, נתמנה כחבר הוועד הפועל של תנועת "המזרחי" והיה המזכיר הכללי של תנועה עולמית זו. מאז הוא נעשה גם מנהיגה בפועל.

הרב מאיר בר אילן ז"ל ניסח את העקרונות האידאולוגיים של תנועת "המזרחי": "ארץ ישראל — לעם ישראל על פי תורת ישראל" והסביר: "אין בזה משום שלושה יסודות שונים, אלו שלושה גילויים של אחדות אחת — היהדות השלמה!"

הוא עשה רבות להפצת הרעיונות של תנועת "המזרחי", שפעלה בארצות שונות, וכן היה פעיל בעניינים יהודיים כלליים. הוא יסד את ה"צנטרל רליף" ואת "עזרת התורה"; היה ממייסדי ה"גיונט" וכיהן כסגן יושב ראש של מוסד זה; והיה חבר הדירקטוריון של "הקרן הקיימת לישראל".

בשנת 1926 עלה לארץ ישראל. כחבר הוועד הפועל הציוני עזר לנפגעי הפרעות בארץ ישראל, התנגד לרעיון ה"דו-לאומיות" בארץ, לתכניות של "ברית שלום" ולדחייתם של הציונים הרוויזיוניסטים מההסתדרות הציונית.

בשנת 1937 היה הרב מאיר בר-אילן ז"ל מראשי הגוש הבין-מפלגתי של שוללי התכנית לחלוקת ארץ ישראל. הוא השתתף בשיחות ה"שולחן העגול" בלונדון וכשנתגלו המזימות האנטי-ציוניות בשיחות אלה — תבע להפסיקן ומשלא נענה הוא הסתלק מהן.

כאשר ממשלת המנדט פירסמה, בשנת 1939, את "הספר הלבן" הציע בר-אילן ז"ל להפסיק את שיתוף הפעולה עם השלטון הבריטי בארץ. כשפרצה מלחמת העולם השנייה אירגון את "מפעל התורה" שסייע לשיבות ועסק בהצלת מרכזי התורה באירופה. הרב מאיר בר-אילן נודע בפעילותו גם בתחומי הספרות והעתונאות. הוא ערך את "העברי" שהופיע בברלין ואחר כך בניו-יורק והיה מייסדו ועורכו הראשי של "הצופה". הוא כתב את הספר "מוולוז'ין עד ירושלים" וספר על אביו, הנציב ז"ל "רבן של ישראל". חלק ממאמריו כונס בספרים: "שבילי התחייה" ו"כתבי הרב מאיר בר-אילן". הוא יסד את האגודה להוצאת כתבי הרב קוק ז"ל ויום את הוצאתה לאור של האנציקלופדיה התלמודית והש"ס הישראלי השלם.

עם קום המדינה אירגן וועדה מיוחדת לבירור השאלות המשפטיות של המדינה על פי המשפט העברי והיה מיוזמי איחודן של כל המפלגות הדתיות לרשימת "החזית הדתית המאוחדת", שהשתתפה בבחירות לכנסת הראשונה. הרב מאיר בר-אילן נפטר בשנת 1949 בירושלים ותנועת "המזרחי" בארצות הברית הקימה ברמת-גן את האוניברסיטה הדתית "בר-אילן" הנושאת את שמו.

עיצבונו, שהוא נכס ציוני-לאומי הכולל כתבי יד ואיגרות רבות שמור במכון לחקר הציונות הדתית באוניברסיטת בר-אילן והוא עומד לרשותם של סטודנטים וחוקרים הנעזרים באוצר היסטורי זה לצורכי עבודתם המדעית. אוניברסיטת "בר-אילן" הוציאה לאור, עד כה, את הכרך הראשון של "איגרות" הרב מאיר בר אילן וכרכים נוספים מוכנים כבר לדפוס.

הרב מרדכי חטין – אוניברסיטת בר-אילן

המעצב: א. גלזר
THE DESIGNER: A. GLASER

After the establishment of the State of Israel, he organized a committee of people learned in religious law to provide answers to the State's legal problems, which would be firmly based on religious law. He was the originator and organizer of the United Religious Front in the 1st Knesset. Rabbi Bar-Ilan also devoted himself to problems of Jewish religious education, and when the second World War broke out, he organized "Mifal Ha-Tora" which extended aid to Yeshivot (Talmudic Colleges) and helped to save the remnants of the Tora Centres in Europe. He also found time for writing. In Berlin and, later, in New York, he edited and published "Ha-Ivri", the Mizrahi weekly and was later the founder and editor-in-chief of "Ha-Zofe" the Mizrahi Israel daily newspaper. He wrote a number of books including an autobiography "From Volozhin to Jerusalem" and a book on his father Rabbi Zvi Judah Berlin. He initiated the issue of the Talmudic Encyclopedia, the publication of the works of Rabbi Kook, and the Israel edition of the complete Mishna. The Meir Forest in the Gush Etzion area was planted in his honour and the American Mizrahi Organization founded the Bar-Ilan University in Ramat Gan as a living memorial. The University is the depository of his writings, correspondence and papers, which are an invaluable source of information for all those researching the history of our time.

Rabbi Meir Bar-Ilan

Rabbi Meir Bar-Ilan, spiritual leader, outstanding organizer, man of action and leader of religious-Zionism, was born in Volozhin, in Lithuania, in 1880 and died in Jerusalem in 1949.

He was an active Zionist from his very early days, one of the founders of Mizrachi — the religious-Zionist movement — and one of its first leaders. At the 7th Zionist Congress in 1911 he was made a member of the Mizrachi Executive and General-Secretary of the World Mizrachi movement. From then on, he was the guiding spirit of the movement and its effective leader. It was he who coined the motto of Mizrachi — "Eretz Israel for the people of Israel in accordance with the Law of Israel" and he explained "there are not three separate principles, but three revelations of a single unity — the complete Judaism".

As a result of his efforts, the Mizrachi movement in many countries grew in strength. Rabbi Bar-Ilan devoted his energies not only to Mizrachi, but also to the problems of world Jewry. He was one of the founders of the "Joint" and served as its Vice-President and Cultural Officer. In 1925 he was appointed a member of the Executive of the Jewish National Fund. In 1926 he emigrated to Eretz Israel where he took over the leadership of the Mizrachi movement and, as a member of the World Zionist Executive, was responsible for extending aid to victims of the riots in the Holy Land. He opposed the idea of a bi-national state and the programme of "Brit Shalom" and was against the expulsion of the Revisionists from the Zionist Organization.

In 1937, Rabbi Bar-Ilan was one of the heads of the inter-party group that opposed the plan for the partition of Eretz Israel proposed by the Peel Commission. He took part in the round-table discussions with the British government in London, but when the anti-Zionist aims of the talks became clear, he vehemently demanded their suspension. His request being rejected, he walked out. When the Mandatory government published its White Paper in 1939 he recommended a policy of non-co-operation with the authorities in Eretz Israel.

המשרד הראשי: שד' ירושלים 12, יפו 61080
MAIN OFFICE: TEL AVIV - YAFO - ISRAEL
